

FM TALEPAPIR TIL FOU L 188 SAMRÅD B OG C DEN 26. MAJ

Hovedbudskaber

- Forsvarssamarbejdsaftalen med USA ændrer ikke dansk atomvåbenpolitik. Det fremgår både af aftalen og bemærkningerne til lovforslaget.
- Regeringen har ikke planer om at ændre den danske atomvåbenpolitik. Folketinget inddrages, hvis det bliver aktuelt.
- NATO moderniserer sin nukleare mission som følge af den sikkerhedspolitiske situation.
- Regeringen afsøger løbende tiltag, der kan styrke Danmarks sikkerhed.

DET TALTE ORD GÆLDER

[Samrådsspørgsmål C]

Tak for ordet.

Jeg vil tillade mig at starte med samrådsspørgsmål C om lovforslaget vedrørende forsvassamarbejdsaftalen med USA.

Lad mig indledningsvist slå helt fast: Forsvarssamarbejdsaftalen med USA ændrer ikke dansk atomvåbenpolitik. Det står klart og tydeligt i aftaleteksten, at aftalen ikke ændrer dansk politik i forhold til oplagring eller deployering af atomvåben på dansk territorium.

Det fremgår ligeledes af høringsnotatet og de almindelige bemærkninger til lovforslaget om forsvassamarbejdsaftalen, at Danmarks indgåelse af aftalen ikke ændrer dansk atomvåbenpolitik.

I forbindelse med høringen af udkastet til lovforslaget, hvori der oprindeligt indgik en henvisning til eksisterende dansk atomvåbenpolitik, er der blevet stillet spørgsmål til netop indholdet af dansk atomvåbenpolitik.

Det viste klart, at der var tvivl om, hvordan dette element skulle fortolkes.

Det centrale vedrørende dansk atomvåbenpolitik i denne aftale er, at intet i aftalen ændrer dansk atomvåbenpolitik.

Det er i den forbindelse underordnet, hvad dansk atomvåbenpolitik er. Dansk atomvåbenpolitik hverken ændres eller reguleres med forsvarsaftalen med USA. Hverken nu eller i fremtiden.

Dermed skabte denne tilføjelse altså fortolkningstvivl. Og det er blandt andet derfor, at vi har høringer af lovforslag. Så vi får et bedre og mere præcist lovforslag i sidste ende.

Efter fremsættelsen af lovforslaget om forsvarssamarbejdsaftalen er der blevet stillet en række spørgsmål vedrørende dansk atomvåbenpolitik. I besvarelsen af disse spørgsmål har jeg gentagne gange understreget, at aftalen ikke ændrer dansk atomvåbenpolitik.

Det har jeg hermed genbekræftet i dag.

[Samrådsspørgsmål B]

Det leder mig videre til samrådsspørgsmål B, som netop vedrører indholdet i den danske atomvåbenpolitik.

Dansk atomvåbenpolitik er uændret: Atomvåben accepteres ikke på dansk territorium under de nuværende omstændigheder. Det blev første gang meddelt NATO i 1957.

Siden formuleringen af dansk atomvåbenpolitik har man ved flere lejligheder givet den fortolkning, at formuleringen "de nuværende omstændigheder" skulle læses som "i fredstid".

Danmarks atomvåbenpolitik har således efterfølgende været formuleret på den måde, at atomvåben ikke accepteres på dansk territorium under de nuværende omstændigheder, det vil sige i fredstid.

Er vi i fredstid i dag? Det står i hvert fald klart, at den sikkerhedspolitiske situation er historisk alvorlig. Det korte af det lange er derfor, at vi har den politik, indtil der måtte blive taget beslutning om en anden politik ud fra en vurdering af omstændighederne.

Skulle regeringen ændre politik på området, vil Folketinget blive inddraget.

En anden del af Danmarks atomvåbenpolitik er, at Danmark hjerteligt støtter NATO's nukleare politik.

Det ultimative formål med NATO's nukleare kapaciteter er at bevare freden, bl.a. ved at afskrække fjendtlige angreb. Og her spiller USA's nukleare kapaciteter en særlig rolle. Atomvåben er den ultimative afskrækkelse og dermed det, der skal forhindre en fjendtlig modpart i at foretage det skæbnesvangre valg at angribe NATO.

Ved de seneste NATO-topmøder er der taget beslutninger om at styrke NATO's kollektive afskrækkelse og forsvar mod Rusland markant. Dette indebærer bl.a. en løbende modernisering af NATO's nukleare kapabiliteter samt tilpasning af NATO's nukleare forsvarsplaner.

I erklæringen fra Vilnius-topmødet i 2023 opfordrer NATO eksplicit til, at så mange allierede som muligt bidrager til NATO's nukleare byrdedeling for at sikre alliansens sammenhold og handlekraft.

Derfor bidrager Danmark også til NATO's nukleare byrdedeling f.eks. ved at deltage i relevante øvelser. De danske bidrag er værdsatte af NATO, USA og Storbritannien, vigtige for dansk sikkerhed og sker inden for rammerne af dansk atomvåbenpolitik. Det vil sige, at ingen atomvåben accepteres på dansk territorium.

Tak for ordet.